

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO,
MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA
SPORTININKŲ ATSTOVAS**

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01124 Vilnius, tel. + 370 5 219 1225, el. p. smmin@smsm.lt, <https://smsm.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.

Atsisk. sąsk. LT43 4040 0636 1000 2196, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, finansų įstaigos kodas 40400

**Lietuvos badmintono
federacijai**

2025 – 06 – 17

**DĖL LIETUVOS BADMINTONO FEDERACIJOS RINKTINIŲ ATRANKOS KRITERIJŲ
IR DELEGAVIMO TVARKŲ PROJEKTŲ**

Sportininkų atstovė buvo informuota, jog Lietuvos badmintono federacija ketina svarstyti ir teikti vykdomajam komitetui tvirtinti naujus rinktinių atrankos kriterijus ir atrankų į pagrindinių tarptautinių aukšto meistriškumo sporto varžybų tvarkas.

Atkreipiu Lietuvos badmintono federacijos ir vykdomojo komiteto narių dėmesį, kad Lietuvos Respublikos Sporto įstatymas numato, jog rinktinės turi būti formuojamos, vadovaujantis savo patvirtintais ir viešai paskelbtais *objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais* (22 str. 1 d. 12 p.).

Susipažinusi su naujai siūlomais kriterijais (tiek rinktinių atrankos, tiek delegavimo), konstatuoju, kad jie neatitinka įstatymo reikalavimų.

Pirmiausiai, yra nurodoma, kad atranką į rinktines vykdo vienas specialistas – technikos direktorius, todėl kyla didelė rizika, kad patekimas į nacionalinę rinktinę daugeliu atvejų priklausys tik nuo vieno asmens subjektyvios nuomonės. Tuo labiau, kad vėliau dokumente išdėstomi kriterijai, kuriais atrinkdamos žaidėjus turi vadovautis technikos direktorius, taip pat yra visiškai subjektyvūs: „turi pakankamus įgūdžius“, „demonstruoja potencialius įgūdžius sėkmingai karjerai“, „yra tarp geriausių savo amžiaus grupėje, vertinant pagal rezultatus“, „minimalūs socialiniai ir organizaciniai kriterijai“, „turi potencialo patekti tarp geriausių pasaulyje“ ir pan.

Siūlomi naujai tvirtinti kriterijai nėra aiškiai pamatuojami, nėra nurodomos jų konkrečios reikšmės, todėl nėra objektyvūs. Pavyzdžiui, nėra suprantam, kas yra „tarp geriausiųjų Lietuvoje“: ar užimta trečioji vieta nacionaliniame čempionate reikštų, kad žaidėjas yra tarp geriausiųjų Lietuvoje, o dešimtoji vieta? Kaip įvertinti, kad yra „pakankamas“ įgūdis?

Antra, skaidrūs kriterijai reiškia, kad badmintono žaidėjams turi būti aišku, kokias sąlygas jie turi atitikti, įvykdyti, kad patektų į rinktinę ar būtų deleguojami į pasaulio, Europos čempionatus ar kitas varžybas. Šiuo atveju, tokia sąlyga, kaip „tinkama treniruočių etika ir elgesys aikštelėje“ yra sunkiai pamatuojama ir priklauso nuo kiekvieno asmens vertybių sistemos, įsitikinimų, todėl to neįmanoma išmatuoti. Tokia sąlyga atveria galimybes sportininkų nusivylimui, kai jie mano, kad puikiai atitinka šią sąlygą, tačiau technikos direktorius gali nuspręsti kitaip, nes jo ir sportininko vertybiniai įsitikinimai gali skirtis. Negana to, tokia neskaidri sąlyga atveria galimybes manipuliacijai ir gali sukelti daug ginčų tarp sportininkų ir federacijos administracijos ateityje. Kaip sportininkų atstovė, taip pat išvelgiu galimą grėsmę kilti sportininkų teisių pažeidimams, susiformuosiantiems iš neskaidrių kriterijų.

Šiuo metu pateikiami tvirtinimui nauji kriterijai dar negali būti apibūdinami, kaip diskriminaciniai, tačiau jų subjektyvumas ir neskaidrumas kelia galimą riziką, jog jie gali tapti diskriminaciniais konkrečių badmintono žaidėjų atžvilgiu, jeigu būtų pradėti taikyti. Pavyzdžiui, iš pateiktų atrankų tvarkų visiškai nėra aišku, kas turėtų atstovauti Lietuvai pasaulio ir Europos čempionatuose, nes nurodytus kriterijus gali atitikti net keli žaidėjai – kaip tuomet federacija spręstų situaciją nėra aišku. Kai kuriose dokumentų projektuose nurodoma, kad bus remiamasi „ekspertine nuomone“, tačiau nuomonė vis tiek išlieka tik nuomonė ir gali būti taikoma tik kraštutiniu atveju, kai pagal sportinius principus neįmanoma pasirinkti tarp kelių lygiaverčių žaidėjų.

Didelę grėsmę objektyvumui, skaidrumui ir nediskriminavimui kelia ir nacionalinių rinktinių formavimo dokumento projekte numatyta sąlyga, kad „vieno iš kriterijų neatitikimas gali reikšti, kad žaidėjas nebus atrinktas“. Vadinasi, gali susiklostyti situacija, kad technikos direktorius vienasmeniškai nuspręstų, jog badmintono žaidėjas neturi „pakankamų įgūdžių“ arba nėra „motyvuotas treniruotis“, arba neturi „tėvų palaikymo“ ir tai bus pakankamas pagrindas nepriimti sportininko į rinktinę.

Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos badmintono federacija ir sportininkų atstovė tiek raštu, tiek žodžiu jau ne kartą aptarė, kokie turi būti nacionalinių rinktinių atrankų ir delegavimo kriterijai. Esu pabrėžusi, kad federacija turi teisę ir galimybę parinkti kriterijus, kokie būtų tinkamai

konkrečiai sporto šakai, tačiau kriterijai privalo atitikti Sporto įstatymo reikalavimus, o badmintono žaidėjams, treneriams, tėvams ir visai badmintono bendruomenei suteikti aiškumą, konkretumą ir galimybę patekti į nacionalinę rinktinę ar atstovauti Lietuvai tarptautinėse varžybose, remiantis tik sportiniais principais, vengiant bet kokio subjektyvumo.

Negana to, kriterijai yra apibrėžiami tame Sporto įstatyme straipsnyje, kuris numato, ką turi atitikti federacija, siekianti gauti valstybės biudžeto lėšų. Kitaip tariant, įstatyme numatytų objektyvumo, skaidrumo ir nediskriminacijos sąlygų federacijos kriterijuose atitikimas bus vertinamas, federacijai siekiant valstybės finansavimo savo veiklos vykdyti.

Šiame rašte pateikiamos pastabos nėra išsami visų dokumentų projektuose nurodytų kriterijų analizė. Dėl išsamių konsultacijų, siekiant, kad kriterijai atitektų įstatymo reikalavimus, galimos išsamios konsultacijos su sportininkų atstove ir/ar Nacionalinės sporto agentūros Kompetencijų centru. Tinkamais pavyzdžiais taip pat galėtų tapti panašių sporto šakų federacijų Lietuvoje patvirtinti kriterijai.

Pabrėžtina, kad Europos gerojo valdymo sporte kodeksas numato, kad atsakinga federacija yra ta federacija, kuri skatina įtraukti ir sąžiningą elgesį su visomis suinteresuotomis grupėmis, įgyvendina politiką, kuria siekiama vengti bet kokio priekabiavimo ar piktnaudžiavimo, įgyvendina savo sportininkų tobulėjimo ir gerovės politiką.

Atsižvelgdama į išdėstytą, o taip pat vadovaudamasi Sporto įstatymo 11 str. 5 d. 7 p., teikiu rekomendaciją Lietuvos badmintono federacijai ir jos vykdojam komitetui dar kartą persvarstyti naujai kuriamus kriterijus dėl atrankos į nacionalines rinktines ir dėl delegavimo į tarptautines aukšto meistriškumo sporto varžybas, siekiant užkirsti kelią ateityje kilti galimiems sportininkų teisių pažeidimams ir atitikimui įstatymo reikalavimams.

Sportininkų atstovė

Laura Montvilaitė